

PREGÓ DE LES FESTES DE LA MERCÈ

1. INTRODUCCIÓ

- Bona tarda a totes i a tots, bona tarda a la ciutat de Barcelona, i també bona tarda a la ciutat de Roma, la convidada d'enguany.
- Quin repte, quina pressió, quina por i quina impressió, però sobretot, quin gran honor, ser la pregonera de les Festes de la Mercè d'aquest any! Alcaldessa, moltes gràcies per oferir-me aquesta meravellosa i celebrada finestra d'expressió. No us enganyaré, acabo de ser mare i he escrit aquest pregó en un una mena de jet-lag permanent, però espero que podeu trobar sentit a les meves idees.
- En un món post-pandèmic, després de l'estiu més fresc de la resta de les nostres vides, enmig d'una guerra incongruent amb la contemporaneïtat europea, en plena crisi de recursos essencials, davant la polarització i la falta de profunditat en qualsevol tema plantejat, avui estem aquí totes reunides per celebrar Barcelona.
- Barcelona, la ciutat que ens permet fer amics per tot el planeta, perquè viatgem a on viatgem, dir "I'm from Barcelona" desperta un entusiasme unànime i joiós. Barcelona, la ciutat del mar, la ciutat de la mida ideal, la ciutat de la diversitat. Barcelona, la ciutat dels barris, la ciutat de la cultura, la ciutat que a tants ens ha atrapat.

2. LA MEVA ARRIBADA

- Jo sóc barcelonina però no sóc de Barcelona. I per aquest motiu avui us vull parlar de les arribades a aquesta ciutat. Perquè per mi, Barcelona és, per sobre de tot, la ciutat que m'ha acollit.
- Jo vaig viure a Badalona amb la meva mare biològica, la Neus, fins que, quan tenia 6 anys, ella va morir. Però vaig néixer a l'Hospital del Mar perquè la meva mare hi havia treballat. De fet, i aquí faig un incís emocional, la meva mare també havia treballat a l'Ajuntament de Barcelona. Durant aquests dies previs al pregó, ha estat bonic rebre missatges de diversa gent que havíeu treballat amb ella. En concret, he rebut una carta molt bonica de l'Àngels, la Imma, la Maribel, la Montse, l'Elvira i la Pepa. M'ha emocionat llegir detalls que jo no sabia, com que va treballar de Cap de Zona de la Dreta de l'Eixample gestionant equips i serveis. "Amb la Neus tot era fàcil" – m'han escrit – "i aconseguia traslladar el seu optimisme i vitalitat a la gent amb una gran facilitat. S'estimava el que feia, s'estimava la ciutat i s'estimava els seus companys i companyes. Van ser anys intensos, l'Ajuntament creixia, estava en procés de canvi constant i la implicació personal de totes era molt alta. Érem equips joves i il·lusionats. La Neus va deixar una petjada que encara perdura". Una petjada que, imagino, deixen moltes de les treballadores i treballadors que passen per aquest ajuntament o que es dediquen a que aquesta ciutat funcioni de la millor manera possible.

- Als 6 anys vaig mudar-me amb la meva nova família a un poble garrotxí que s'anomena Les Planes d'Hostoles, un poble que als anys 20 els meus besavis havien deixat enrere per mudar-se a la ciutat. De nena, doncs, vaig viure l'arribada de la ciutat al poble, un camí que temps més tard faria a la inversa. La humitat de la gespa, el fang a les sabates, l'olor de femta, els "bichos" i els animalons morts, el fred de l'hivern, les mirades de la gent... En un inici tot em molestava, fins que a poc a poc em vaig adonar que la llibertat, el silenci, les muntanyes, les tonalitats verdes, la fresca de la nit o la proximitat i la confiança entre veïnes, podien ser grans avantatges en la meva infància.
- Però en créixer i convertir-me en una adolescent, el meu poble – ara tant estimat i enyorat – se'm feia petit. Necessitava el bullici, les oportunitats, l'oferta cultural, l'anonimat, les aventures i la gent nova. Així que la meva arribada a Barcelona quan tenia 17 anys per estudiar Comunicació Audiovisual, va ser una arribada somiada, desitjada, i per tant, privilegiada.
- Això no treu, però, que en un inici em perdés massa sovint, m'angoixés entre transbords de trens i metros o m'envaís la solitud. "Si em passés tot el dia donant voltes a una illa urbana ningú se n'adonaria", em deia a mi mateixa emborratxada de llibertat. Com qualsevol arribada, necessitava adaptació. Una adaptació que va ser breu i concisa, ja que de seguida vaig aprendre a jugar amb la infinitat d'oportunitats que Barcelona m'oferia.
- I després de viure a l'estranger i passar temporades fora, torno i torno a la Barcelona que m'acull amb els mateixos braços oberts que el primer dia, fent-me sentir que en aquesta ciutat encara em queda molt per descobrir.

3. LES ARRIBADES MIGRADES

- Ara bé, no totes les arribades a aquesta ciutat són tan amables com la meva. A Barcelona hi arriba gent de tot arreu i per motius molt diferents. Penso, sobretot, en les persones per qui deixar la seva llar no és una elecció sinó una necessitat.
- A vegades ens costa posar-nos al lloc de les persones nouvingudes, ens impressiona l'alteritat i som incapaços d'identificar-nos amb els sentiments d'aquells que arriben allà on nosaltres ja vivim.
- Per tal de parlar-vos d'aquestes arribades, recorrerem al cinema, l'art de l'empatia, la ficció que ens permet emocionar-nos a través dels altres. I dic recorrerem, en plural, perquè ho farem amb fragments de films de nois i noies realitzats en el marc de Cinema en Curs. Cinema en Curs és un projecte nascut a Barcelona que a través del cinema educa la sensibilitat artística i poètica d'infants i joves d'escoles i instituts públics. Els joves filmen els seus barris, els seus carrers i la seva gent. A vegades en clau documental i d'altres en clau de ficció, sempre de manera col·lectiva, construeixen històries que els són properes, que expressen la seva veu, que els impliquen a ells i, sovint, ens interpel·len a nosaltres. Com a cineasta que formo part del projecte, Cinema en Curs m'ha fet descobrir indrets de Barcelona que desconeixia, i m'ha permès aparar-me als llocs

que més defineixen els estudiants que he conegut. Alguns dels grups de nois i noies que fan 'Cinema en curs' són alumnes d'aula d'acollida –és a dir, arribats recentment a Barcelona-. Molts d'altres nois i noies de les escoles i instituts on es fa Cinema en curs, també han viscut històries de migracions. I des de fa dos anys, es treballa també amb grups de menors migrats sols. Veiem ara alguns moments de films que narren històries d'arribada a Barcelona: segur que ens obren a comprendre moltes emocions i vivències.

- PEÇA DE CINEMA EN CURS
- Cada any fan Cinema en curs una trentena de grups de nois i noies de Barcelona i de molts altres indrets de Catalunya i també d'altres territoris. Els seus curtmetratges s'estrenen a la Fílmoteca de Catalunya i després es publiquen al web. Us recomano que els veieu.
- Cinema en Curs és un projecte transformador per molts motius i també perquè apropa la cultura als més joves. La cultura ens fa créixer, ens fa reflexionar, ens fa descobrir i emocionar, en definitiva, ens fa més humans. Per mi, Barcelona és cultura. Les exposicions al CCCB, a la Virreina, a la Fabra i Coats o al Centre d'Arts Santa Mònica. Els cinemes Girona, els Zumzeig, la Fílmoteca, els Phenomena o els Verdi. El Teatre Lliure, la Sala Beckett, la Nau Ivanov o l'Auditori de Sant Martí. Per mi Barcelona és cultura perquè al meu poble l'oferta cultura em mancava. És important descentralitzar la cultura, admiro profundament els projectes que ho fan, perquè en les zones rurals, també necessitem créixer, reflexionar i fer-nos més humans.

4. LES ARRIBADES DES DEL CAMP

1. I ara que menciono les zones rurals, també volia parlar-vos de les arribades del camp a la ciutat. Aquestes migracions que existeixen des que les ciutats es van convertir en centres d'oportunitats. Aquestes migracions que provoquen la despoblació dels territoris petits. Des de la famosa fil·loxera que va destruir infinites hectàrees de vinyes fins a l'auge industrial i la mecanització de la producció agrària, nombroses famílies van canviar el poble per la ciutat. I des de fa uns anys, un dels grans motius de les migracions internes són els joves que busquem estudiar una carrera i ens quedem a les grans ciutats.
2. L'abandó dels pobles ha canviat el paisatge dels últims anys abocant certs territoris a la solitud i el descuit. I alhora, l'èxode rural crea superpoblació. La concentració de gent en les ciutats té grans conseqüències en la crisi climàtica fent que sigui de vital importància convertir les ciutats en llocs verds i sostenibles. Ens enfadem quan ja no podem conduir pels carrers de Barcelona per on conduïem abans, però amics, ens hem d'enfadar per acabar deixant el cotxe a casa.
3. Ara bé, és possible evitar l'èxode rural? Davant la impossibilitat de respondre'm aquesta pregunta, em pregunto: ajudaria que a les ciutats grans mirin més enllà de les seves fronteres? Podria existir un diàleg més freqüent entre allò rural i allò urbà? Seria possible que pels urbanites els

pobles no siguin només un lloc de vacances? Com pot ser que, estant tant a prop, sovint el camp i la ciutat es donin l'esquena? Com pot ser, si al final, quasi tots venim d'un poble?

4. Com diu Sergio del Molino, al seu llibre "La España vacía", "Nosotros, aunque no hayamos huido de un pueblo, hemos crecido en las calles imaginarias de muchos de ellos. (...) Hemos crecido entre palabras que las abuelas trajeron del campo e incrustaron en las paredes del salón".
5. L'èxode rural produeix tal nostàlgia que ha inspirat infinites històries. La literatura universal li ha dedicat rius de tinta, mentre que en cinema és quasi un gènere en sí mateix. Penso en la magnífica pel·lícula de Josep Maria Forn, "La piel quemada", i en aquell home que en un tren diu: "Le advierto que yo soy un enamorado de Cataluña, a mi que nadie me hable mal de Cataluña, porque es lo que yo digo, aquí me moría de hambre, ahí encontré trabajo y comida, ¿de dónde es uno? Pues de donde puede vivir."
6. De nou, per tal d'identificar-nos amb les persones nouvingudes, us proposo un exercici de ficció, aquesta vegada en forma de guió. Com alguns de vosaltres sabreu, *Alcarràs*, la pel·lícula que vam estrenar aquest passat abril, també parla de la despoblació. La família Solé es veu obligada a arrencar els seus presseguers, a deixar les terres que han estat cultivant durant generacions, perquè el propietari hi vol posar plaques solars. Els Solé hauran de buscar nous camins. I com que a mi se'm fa més fàcil escriure guions que pregons, he inventat un petit guió on el Roger, el personatge adolescent del nostre film, després d'abandonar les terres i l'ofici de pagès, decideix venir a estudiar a Barcelona.
7. L'Albert Bosch, originari d'un poble del Segrià que s'anomena Puigverd, és l'actor que va interpretar aquest personatge i està aquí amb nosaltres per ajudar-me a fer aquesta lectura. També ens acompanya la Berta Pipó, que interpreta la seva tieta Glòria, i els seus amics, l'Albert Baldomà i la Laura Roqué. Com que això no és un guió filmat sinó llegit, us recomano que us deixeu portar per la vostra imaginació a partir de les imatges que us suggerirem.
8. GUIÓ

6. PERTINENÇA

- I després de parlar de totes aquestes arribades, jo em pregunto: com pot ser que, en una ciutat d'acollida i de trobades com és Barcelona, les nocions d'origen i de pertinença ens generin tantes desavingudes?
- Necessitem reivindicar els nostres orígens per tal de definir la nostra identitat, necessitem reivindicar-los perquè ningú ho farà per nosaltres. Però l'orgull de sentir-se d'un lloc no està renyit amb la celebració de la convivència de la pluralitat, i en canvi, ens porta a llocs poc interessants quan apel·la a l'exclusió de l'altre, del que desconeixem.
- La Barcelona que volem és la que escolta altres territoris, la que teixeix ponts amb altres comunitats més petites, la que es converteix en un punt de trobada. La Barcelona que volem és la Barcelona diversa, plural i

acollidora, la que abraça i escolta totes aquestes arribades, la que ens convida a conviure fent-nos créixer més humans i més complets.

7. COMIAT

- I fins aquí, estimades i estimats, el pregó de la Mercè. Felix festa major!